

Марина ВЛАСОВА, консультант із питань бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАПОВНЮЄМО ФОРМУ № 1ДФ: ЯК ВИЗНАЧИТИ ОЗНАКУ ДОХОДУ?

Відомості про будь-який дохід фізичної особи мають бути відображені податковим агентом у Податковому розрахунку за формою № 1ДФ. Кожний вид доходу відображається з певною ознакою, яка зазначається у графі 5. І ніби все просто – є Довідник ознак доходу (додаток до Порядку, затвердженого наказом Мініфіну від 13.01.20 р. № 4). Проте для деяких видів доходів не передбачена окрема ознака. Крім того, є особливості визначення ознаки для доходів, що частково обкладаються ПДФО.

Для зручності читачів ми склали таблицю з огляду на останні роз'яснення податківців. Тут ви зна-

йдете коди виплат, що найчастіше зустрічаються на практиці.

Скорочення в таблиці: **ПК** – Податковий кодекс; **ПФД** – поворотна фінансова допомога; **МЗП** – мінімальна заробітна плата в розмірі, установленому законом на 1 січня звітного (податкового) року; **ПМ** – прожитковий мінімум, установлений законом на 1 січня звітного (податкового) року; **СГ** – суб'єкт господарювання.

Нагадаємо, що станом на 01.01.20 р. розмір МЗП дорівнює 4 723 грн; розмір ПМ для працездатної особи – 2 102 грн.

№ п/п	Вид доходу	Ознака доходу
1	2	3
Зарплата, нарахована/виплачена роботодавцем за трудовим договором/контрактом, крім доходів, зазначених в абзаці третьому п. 4 підрозд. 1 розд. ХХ ПК (пп. 164.2.1 ПК)*		
1	Основна і додаткова зарплата (у т. ч. в натуральній формі), зокрема: – надбавки і доплати до тарифних ставок (окладів); – премії та винагороди, у т. ч. за вислугу років, що мають систематичний характер; – оплата роботи в наднормовий час та у святкові, неробочі дні; – виплати, пов'язані з індексацією зарплати працівників; – компенсація працівникам втрати частини зарплати у зв'язку з порушенням строків її виплати; – оплата щорічних і додаткових відпусток; – грошова компенсація за невикористану відпустку тощо	101
2	Інші заохочувальні та компенсаційні виплати, що надаються працівникам у зв'язку з відносинами трудового найму: – винагороди за підсумками роботи за рік, щорічні винагороди за вислугу років (стаж роботи); – одноразові заохочення, не пов'язані з конкретними результатами праці (наприклад, до ювілейних і пам'ятних дат, як у грошовій, так і в натуральній формі); – премії за сприяння винахідництву і раціоналізації, створення, освоєння і впровадження нової техніки і технології, уведення в дію у строк і достроково виробничих потужностей і об'єктів будівництва, своєчасне постачання продукції на експорт тощо	101
* Увага! Якщо зазначені суми були нараховані та перераховані на пенсійний внесок платника податків або на його рахунок учасника фонду банківського управління, відкритого відповідно до законодавства, то у формі № 1ДФ такі виплати відображаються з ознакою доходу «172».		

1	2	3
3	Оплата перших п'яти днів тимчасової непрацездатності працівника за рахунок коштів роботодавця	101
4	Допомога з тимчасової непрацездатності, що виплачується за рахунок коштів ФСС	101
5	Виплата роботодавцем сум допомоги по вагітності та пологах	128
Кошти, видані на відрядження (під звіт)		
6	Суми надмірно витрачених коштів, отриманих платником податків на відрядження або під звіт (пп. 164.2.11 ПК)	118
Додаткове благо		
7	Будь-який оподатковуваний дохід, що не є зарплатою або винагородою за цивільно-правовими договорами, у вигляді коштів, матеріальних або нематеріальних цінностей, отримання послуг, а також інші види доходів, що виплачуються (надаються) податковим агентом фізособі (крім випадків, передбачених ст. 165 ПК) (пп. 164.2.17 ПК)	126
Аліменти		
8	Аліменти, утримані із зарплати працівника і перераховані їх отримувачу-резиденту (відображаються за податковим/ідентифікаційним номером отримувача) (пп. 165.1.14 ПК): – згідно з рішенням суду за виконавчим листом; – за добровільним рішенням сторін у сумах, визначених нормами Сімейного кодексу	140
Оплата навчання		
9	Сума, сплачена будь-яким суб'єктом господарювання (юрособою або підприємцем) на користь вітчизняних вишів і ПТНЗ за навчання, підготовку або перепідготовку фізособи – платника податків (незалежно від того, перебуває цей платник податків у трудових відносинах з податковим агентом чи ні): – у розмірі, що не перевищує 3 МЗП за кожний повний або неповний місяць навчання, підготовки або перепідготовки (пп. 165.1.21 ПК). Для 2020 року ця сума становить 14 169 грн/міс. (4 723 грн x 3) – у розмірі перевищення граничної величини (пп. «е» пп. 164.2.17 ПК)	145 126
Витрати на підвищення кваліфікації (перепідготовку) працівників		
10	Сума, сплачена роботодавцем за підвищення кваліфікації (перепідготовку) працівників згідно із законом (пп. 165.1.37 ПК)	158 (лист ДФС від 24.05.19 р. № 482/2/99-99-13-02-03-10)
11	Сума, сплачена роботодавцем за підвищення кваліфікації, удосконалення знань і навиків працівників, коли таке навчання не є обов'язковим, вважається додатковим благом працівника згідно з пп. «е» пп. 164.2.17 ПК (Індивідуальні податкові консультації ДФС від 13.10.17 р. № 2230/6/99-99-13-02-03-15/ІПК, від 05.11.18 р. № 4695/6/99-99-13-02-03-15/ІПК)	126
Страхові платежі		
12	Сплата СГ страхових платежів (страхових внесків), нарахованих за договорами добровільного медичного страхування на користь фізособи (пп. 164.2.16 ПК)	124
Допомога		
13	Виплата матеріальної допомоги, яка має систематичний характер і надається всім працівникам або більшості працівників за умовами колективного договору (наприклад, на оздоровлення до відпустки)	101
14	Нецільова благодійна допомога, у т. ч. матеріальна, надана: – у межах установленого розміру (у 2020 році – 2 940 грн в рік), яка виплачується СГ-резидентом будь-якій фізособі (пп. 170.7.3 ПК) – у сумі перевищення встановленого розміру	169 (ЗІР, категорія 103.25)

1	2	3
15	Цільова благодійна допомога для компенсації платних послуг з лікування, зокрема, фізособи або члена її сім'ї першого ступеня спорідненості та інших фізосіб, названих у пп. «а» пп. 170.7.4 ПК, у т. ч. для придбання ліків (донорських компонентів, протезно-ортопедичних пристосувань, медичного призначення для індивідуального користування осіб з інвалідністю), що перераховується СГ-резидентом закладу охорони здоров'я на умовах, передбачених пп. «а» пп. 170.7.4 ПК (пп. 170.7.4 ПК)	169 (ІПК ГУ ДФС у м. Києві від 25.06.19 р. № 2916/10/26-15-13-06-12-ІПК; ЗІР, категорія 103.25)
16	Плата за окремі види лікування, які згідно з пп. «а» пп. 170.7.4 ПК не пільгуються та обкладаються ПДФО (наприклад, водолікування, лікування і протезування зубів з використанням дорогоцінних металів, гальванопластики і фарфору, аборти тощо) (пп. «г» пп. 164.2.17 ПК)	126
17	Надання роботодавцем допомоги у вигляді коштів або вартості майна (послуг) для лікування і медичного обслуговування платника податків або членів його сім'ї першого ступеня спорідненості, у т. ч. витрати роботодавця на обов'язковий профілактичний огляд і вакцинацію працівників за наявності відповідних підтвердних документів (пп. 165.1.19 ПК)	143
18	Надання іншої фінансової допомоги роботодавцем (у т. ч. разова матеріальна допомога, що надається окремим працівникам у зв'язку із сімейними обставинами; разова допомога при виході на пенсію тощо) (пп. «г» пп. 164.2.17 ПК)	126
19	Допомога на поховання, що надається за останнім місцем роботи померлого (у т. ч. перед його виходом на пенсію): – у межах подвійного розміру суми, визначеної в абзаці першому пп. 169.4.1 ПК. У 2020 році це 5 880 грн (2940 грн x 2) (пп. «б» пп. 165.1.22 ПК) – у сумі перевищення	146 (ЗІР, категорія 103.25)
20	Сума ПФД, наданої фізособі (пп. 165.1.31 ПК)	153 (ЗІР, категорія 103.25)
21	Основна сума ПФД, яка повернена платникові податків іншими особами (пп. 165.1.31 ПК)	
Заборгованості		
22	Списання заборгованості фізособи, за якою минув строк позовної давності (пп. 164.2.7, 165.1.49 ПК): – у розмірі не більше 50 % місячного ПМ для працездатної особи (у 2020 році це 1 051 грн (2 102 грн x 50 %) – у сумі перевищення	194 (ЗІР, категорія 103.25)
		107
23	Прощення (анулювання) кредитором за його самостійним рішенням, не пов'язаним із процедурою банкрутства, до закінчення строку позовної давності основної суми боргу (кредиту) фізособі: – у межах 25 % МЗП (з розрахунку на рік), установленної на 1 січня звітного податкового року. У 2020 році це 1 180,75 грн (4 723 грн x 25 %) (пп. 165.1.55 ПК) – у сумі перевищення (пп. «д» пп. 164.2.17 ПК)	189
		126
Подарунки		
24	Вартість подарунків, отриманих фізособою від СГ (юрособи або підприємця) (незалежно від того, перебуває отримувач подарунка в трудових відносинах з дарувальником чи ні): – у межах 25 % МЗП (з розрахунку на рік), установленної на 1 січня звітного податкового року. У 2020 році це 1 180,75 грн (4 723 грн x 25 %) (пп. 165.1.39 ПК) – у сумі перевищення (пп. «е» пп. 164.2.17 ПК)	160
		126 (ЗІР, категорія 103.25)

1	2	3
Виплати за цивільно-правовими договорами		
25	Виплати і винагороди за виконання робіт (надання послуг) за ЦПД, крім доходів, зазначених в абзаці третьому п. 4 підрозд. 1 розд. XX ПК* (пп. 164.2.2 ПК)	102
* Увага! Якщо зазначені суми були нараховані та перераховані на пенсійний внесок платника податків або на його рахунок учасника фонду банківського управління, відкритого відповідно до законодавства, то у формі № 1ДФ такі виплати відображаються з ознакою доходу «172».		
Орендна плата		
26	Плата за оренду нерухомого майна у фізособи, яка не є підприємцем (пп. 164.2.5 ПК)	106
27	Плата за оренду рухомого майна у фізособи, яка не є підприємцем (пп. 164.2.20 ПК)	127 (ЗІР, категорія 103.25)
28	Орендна плата, що перераховується юрособою (фізособою-підприємцем) іншій фізособі-підприємцеві (уповноваженій особі), яка виконує представницькі функції зі здачі нерухомого майна в оренду фізособою-нерезидентом	157 (ЗІР, категорія 103.25)
Роялті (авторська винагорода), у т. ч. що отримуються спадкоємцями		
29	Доходи у вигляді авторської винагороди, іншої плати за надання права на користування або розпорядження іншим особам нематеріальним активом (творами науки, мистецтва, літератури або іншими нематеріальними активами), об'єктами права інтелектуальної промислової власності та прирівняними до них правами (пп. 164.2.3 ПК)	103
30	Роялті, отримані спадкоємцями власника (пп.164.2.3 ПК)	
Продаж (обмін) майна		
31	Виплати фізособам за придбане у них нерухоме майно, які підлягають обкладенню ПДФО (пп. 164.2.4, ст. 172 ПК)	104
32	Виплати фізособам, що обкладаються ПДФО, за придбане у них рухоме майно у випадках, коли згідно із законом факт зміни власника (продажу об'єкта) підлягає держреєстрації та/або нотаріальному посвідченню або коли місце вручення такого майна набувальникові розташоване на території України (пп. 164.2.4, ст. 173 ПК)	105
Дивіденди		
33	Виплати, здійснювані юридичною особою – емітентом корпоративних прав або інвестиційних сертифікатів на користь фізособи (у т. ч. нерезидента) – власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини прибутку такого емітента, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку (пп. 164.2.8 ПК)	109
34	Дивіденди у вигляді акцій (часток, паїв), емітованих юридичною особою – резидентом, що нараховує ці дивіденди, у випадках, коли таке нарахування не змінює пропорцій (часток) участі всіх акціонерів (власників) у статутному капіталі емітента, унаслідок чого статутний капітал збільшується на сукупну номінальну вартість таких нарахованих дивідендів (пп. 165.1.18 ПК)	142
Інші доходи		
35	Інші доходи, які включаються до складу загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податків, крім зазначених у ст. 165 ПК (пп. 164.2.20 ПК)	127
36	Суми середньої заробітної плати, виплачені звільненому працівникові на підставі рішення суду за час затримки розрахунку при звільненні	127 (ЗІР, категорія 103,25)
37	Інші доходи, які згідно з ПК не включаються до складу загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податків (пп. 165.1.49 ПК)	194